

Painetun aineiston saatavuus Suomessa

Viikki 2.11.2011

Pentti Vattulainen

Amerikkalaisinsinööri haluaa arkistoida kaikki julkaistut kirjat

1.8.2011 11:59 | [Kommentit](#) [Suosittele](#) 3

A A

AP

JEFF CHIU / AP

Kahle esitteli Kaliforniassa kontteja, joihin hän aikoo säilöä kaikki maailman kirjat.

KALIFORNIA. Amerikkalainen, kuuluisasta MIT-yliopistosta valmistunut tietokoneinsinööri [Brewster Kahle](#) on ottanut itselleen hurjan tehtävän.

Mies on päättänyt arkistoida kaikki koskaan julkaistut kirjat.

Niteitä on vielä jonkin verran kerättävänä, sillä tähän mennessä Kahlen kokoelmassa on 500 000 kirjaa.

Hän aikoo arkistoida kirjat bunkkeriin, jota hän parhaillaan rakentaa. Koska kirjat on pidettävä kuivina ja vileässä, Kahle säilöä kirjat kuljetuskontteihin, joita hän on muokannut säilytykseen sopiviksi. Varastosta tulee niin iso, että sinne mahtuu Kahlen arvion mukaan miljoona kirjaa.

Jul. 31, 2011 5:16 PM ET

Internet archivist seeks 1 of every book written

MARCUS WOHLSEN, Associated Press

AIM Share

RICHMOND, Calif. (AP) — Tucked away in a small warehouse on a dead-end street, an Internet pioneer is building a bunker to protect an endangered species: the printed word.

Brewster Kahle, 50, founded the nonprofit Internet Archive in 1996 to save a copy of every Web page ever posted. Now the MIT-trained computer scientist and entrepreneur is expanding his effort to safeguard and share knowledge by trying to preserve a physical copy of every book ever published.

Subscribe and save 18% off the newsstand price!

real mountains • real vacation • real colorado

NEW!
Daily non-stop flights between Dallas and Durango on American Airlines.

get real
DURANGO
-COLORADO-

Deals in Sign up

Säädöspohjaisia tehtäviä: kokoelmat

- Vapaakappalekirjastot
- Yleisten kirjastojen keskuskirjasto
- Maakuntakirjastot
- Varastokirjasto

Ei säädöspohjaiset kokoelmat

- Yliopistokirjastot aineistoresursseina
- Yo-kirjastot perinteisesti nettolainajia
 - lainaavat omista kokoelmistaan enemmän
- Tilanne muuttunut: monet yo-kirjastot lainaavat muista kirjastoista saatua aineistoa omille asiakkailleen

Painettu aineisto: kirjat - niteet

	Yleiset	Tieteelliset	josta yo:t	amkit	Varkirjasto
Kokoelmat	35,8	17,7	12,1	2,3	1,4
Hankinnat	1,8	0,75	0,42	0,16	0,07
Poistot	3,6	0,42	0,2	0,17	
lainaus	71,5	18,5	11,5	4,9	

Laki kulttuurineistojen tallentamisesta ja säilyttämisestä

- Tämän lain tarkoituksena on Suomessa yleisön saataville saatettujen kansallisen kulttuurin aineistojen säilyttäminen tuleville sukupolville ja saattaminen tutkijoiden ja muiden tarvitsijoiden käyttöön.

Laki kulttuuriaineistojen tallentamisesta ja säilyttämisestä

- Tätä lakia sovelletaan:
- 1) Suomessa valmistettuihin painotuotteisiin ja tallenteisiin, jotka on tarkoitettu levitettäväksi yleisölle;
- 2) ulkomailla valmistettuihin painotuotteisiin ja tallenteisiin, jotka on tarkoitettu levitettäväksi yleisölle Suomessa tai jotka on Suomessa yleisölle levittämistä varten erikseen muunnettu;
- 3) Suomessa sijaitsevilla palvelimilla oleviin verkkoaineistoihin sekä muihin verkkoaineistoihin, jotka on tarkoitettu yleisön saataville Suomessa;
- etc

”Vapaakappalelaki”

- Edellä 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista painotuotteista sijoitetaan yksi kappale Kansalliskirjastoon, Joensuun yliopiston kirjastoon, Jyväskylän yliopiston kirjastoon, Oulun yliopiston kirjastoon, Turun yliopiston kirjastoon ja Åbo Akademin kirjastoon.
- Pienpainatteista yksi kappale sijoitetaan Kansalliskirjastoon ja yksi kappale Turun yliopiston kirjastoon.
- Sanomalehdet, muut kuin elokuvan sisältävät tallenteet, 4 §:n 2 momentissa tarkoitettut aineistot ja verkkoaineistot säilytetään Kansalliskirjastossa. Kansalliskirjasto ja Kansallinen audiovisuaalinen arkisto voivat sopia verkkoaineiston säilyttämisestä myös audiovisuaalisessa arkistossa tai muussa säilytyspaikassa.

Kirjastolaki

- Yleisten kirjastojen keskuskirjastona ja maakuntakirjastoina toimivat kirjastot täydentävät muiden yleisten kirjastojen palveluja
- Yleisten kirjastojen keskuskirjastona toimii asianomaisen ministeriön määräämän kunnan yleinen kirjasto kunnan suostumuksella. Toiminta-alueena on koko maa.
- Maakuntakirjastona toimii asianomaisen ministeriön määräämän kunnan yleinen kirjasto kunnan suostumuksella. Toiminta-alueen määrää asianomainen ministeriö.

Keskus kirjaston tehtävät

- 1) toimia yleisten kirjastojen valtakunnallisena kaukopalvelukeskuksena;
- 2) edistää yleisten kirjastojen sekä yleisten ja tieteellisten kirjastojen yhteistoimintaa;
- 3) kehittää kirjasto- ja tietopalvelujen järjestämisessä tarpeellisia yhteisiä työmenetelmiä ja apuvälineitä; sekä
- 4) suorittaa asianomaisen ministeriön antamat muut tehtävät.

Maakuntakirjaston tehtävät

- 1) tukea alueensa yleisten kirjastojen tieto- ja kaukopalvelua;
- 2) kehittää toiminta-aluetta koskevaa tietopalvelua;
- 3) perehdyttää toiminta-alueen kirjastojen henkilöstöä kirjastotyön uusiin toimintamuotoihin ja kehittämishankkeisiin; sekä
- 4) suorittaa asianomaisen ministeriön antamat muut tehtävät.

Varastokirjasto

- Tieteellisistä ja yleisistä kirjastoista siirrettävän aineiston säilyttämistä ja käyttöön asettamista varten on opetusministeriön alainen Varastokirjasto.
Varastokirjastolle voidaan antaa asetuksella myös muita tehtäviä, jotka soveltuvat sen toimialaan.

Varastokirjasto

- Varastokirjaston tehtävänä on ottaa vastaan ja säilyttää tieteellisistä ja yleisistä kirjastoista siirrettävää aineistoa ja asettaa se tarvitsijoiden käyttöön.
Varastokirjasto voi ottaa vastaan aineistoa myös muilta kuin 1 momentissa tarkoitetuilta luovuttajilta, mikäli se voi tapahtua 1 momentissa mainittuja tehtäviä haittaamatta.
Varastokirjasto voi sille luovutetusta aineistosta poistaa ja hävittää tarpeetonta tai huonokuntoista aineistoa sekä luovuttaa aineistoa muun kirjaston tai laitoksen käyttöön.

Miten kirjastot voivat hyödyntää Varastokirjastoa

- Kokoelmatilat
- Paikallisen kokoelmapolitiikan apu
- Pitkä häntä

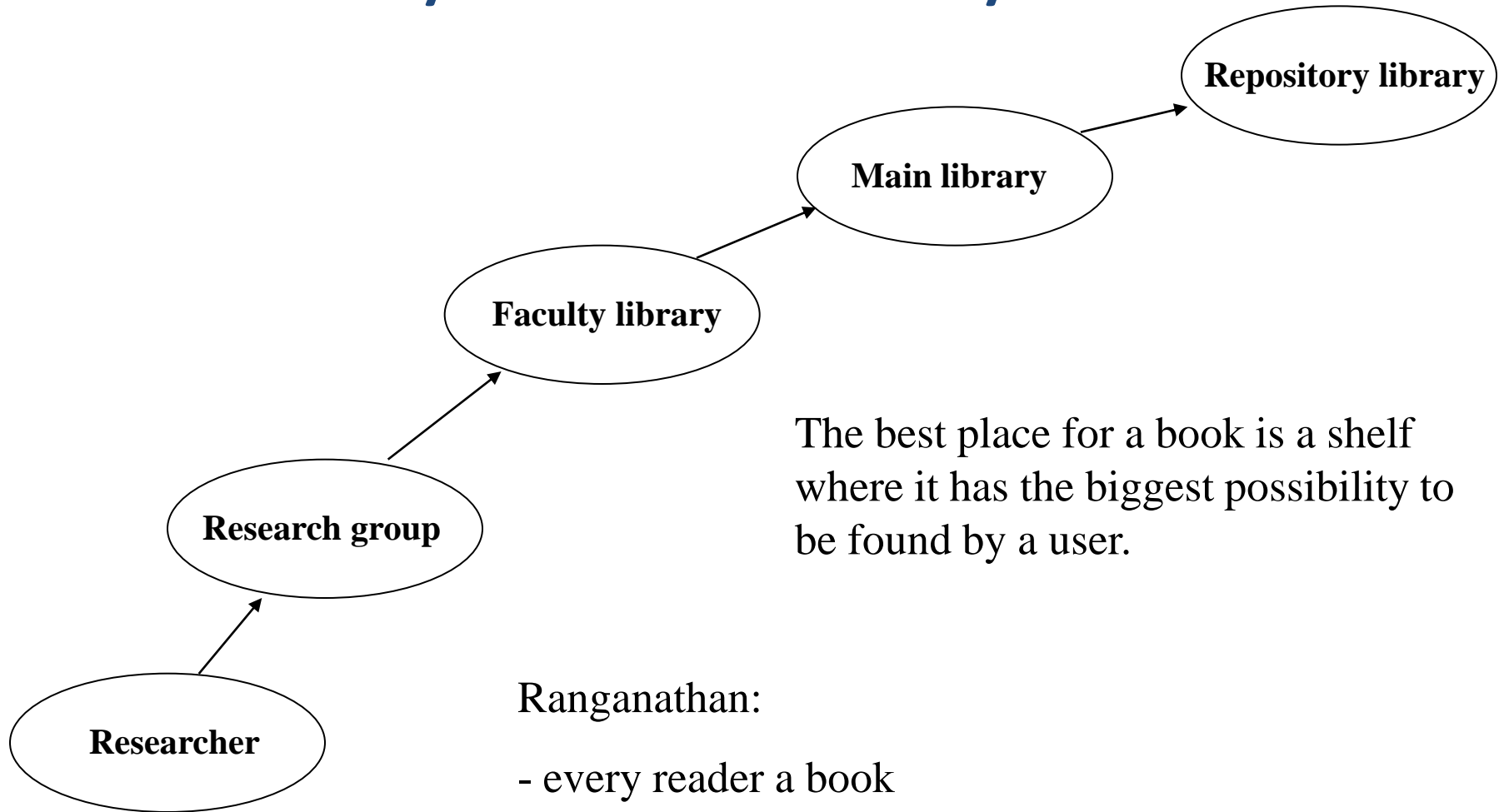
- Aineistojen yhteiskäyttö: siirretty aineisto tehokkaasti ja nopeasti kaikkien kirjastojen käytössä

Paikallisen kirjaston kokoelmapolitiikka

- Elektronisten vs painettujen kokoelmien käyttö
- Painetun aineiston ulkoistaminen on mahdollista joissain kirjastoissa
 - luottamus
 - Tehokas logistiikka
 - etc

Life cycle of a library book

The best place for a book is a shelf where it has the biggest possibility to be found by a user.

Ranganathan:

- every reader a book
- every book a reader

Kokoelmat

- Aineistoa on hyllyissä yli 70 000 hyllymetriä
 - 3 000 hm/v = 12 hm /pv.
- Monografioita on n. 1,4 miljoonaa nidettä
 - 65 000 /v = 260 /pv.
- Kausijulkaisuja yli 90 000 nimekettä
 - 3 000 /v.
- Varastokirjaston kokoelma kattaa kaikki alat.
- Kirjallisuutta yli sadalla eri kielellä.

Aineiston käyttö

- Lainoja toimitettiin vuonna 2010 kirjastoille 65 000 kpl.

Lainoista 53 % meni yleisten kirjastojen kautta. Yliopistokirjastojen lainaosuus oli 19 %. Erikois- ja yrityskirjastojen 18 %. Amk 7 %.

- Artikkelikopioita lähetettiin 15 500 kpl.

Jäljenteistä 81 % meni tieteellisiin kirjastoihin, ja ne olivat pääosin englanninkielistä STM (Science, Technology, Medicine) aineistoa 1960-2000-luvulta.

” Varastokirjaston kokoelma on kaikkien kirjastojen kokoelma.”

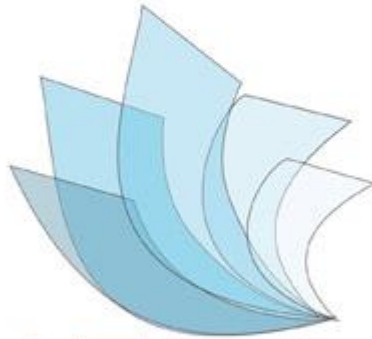
Varastokirjasto ja Kansalliskirjasto

- Yhdistyminen antaa entistä paremmat mahdollisuudet kehittää kansallista kokoelmapolitiikkaa ja linjaamaan digitaalisen ja ei-digitaalisten kokoelmien muodostamista kirjastoissa.
- Yhdistyminen mahdollistaa Varastokirjaston kytkemisen laajempaan digitaalisten palvelukonseptien kehittämiseen ja digitaalisten aineistojen välittämispalvelujen tarjontaan ja tuottamiseen.

Digitaalinen maailma: painetun aineiston saatavuus

- Kansallinen digitaalinen kirjasto
 - Painetun aineiston osuus?
 - Varauksia: tekijänoikeuksien alaisen aineiston käyttömahdollisuudet
- Muut aloitteet?

WORLD LIBRARY
AND INFORMATION
CONGRESS:
78TH IFLA GENERAL
CONFERENCE
AND ASSEMBLY

IFLA
2012 Helsinki

Helsinki 11.-17.8.2012